

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО МЕХАНИЗАЦИЯ
НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО И ЕЛЕКТРОНИКА
„НИКОЛА ЙОНКОВ ВАПЦАРОВ“-гр. Средец
ул. Раковска 10, тел.: 05551/7743
e-mail: info-201106@edu.mon.bg , site: http://pgmsse.com

Утвърждавам:

Директор:

инж. Иван Жабов

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА ПГМССЕ „Н.Й.Вапцаров”- гр. Средец за учебната 2025/2026 година

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на ПГМССЕ гр.Средец е основополагащ документ, който определя моралните и поведенческите норми в училищната общност. Той има за цел да изгражда среда на уважение, толерантност, отговорност и професионализъм.

ОСНОВНИ ЦЕННОСТИ

1. **Уважение** – Към себе си, към другите, към училището и към различията.
2. **Честност и почтеност** – В думите, действията и взаимоотношенията.
3. **Отговорност** – За постъпките, ученето и поведението.
4. **Сътрудничество** – Работа в екип и подкрепа между ученици, учители и родители.
5. **Професионализъм** – Стремение към усъвършенстване, дисциплина и трудова етика.
6. **Толерантност и справедливост** – Без дискриминация, агресия или тормоз.

Раздел I

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Работещите с ученици педагогически специалисти изпълняват своите функции, като се ръководят от основните човешки ценности и принципи: Чл. 1. Детството е изключително важен период от живота на човека. Чл. 2. Семейството е най-естествената среда за развитието на ученика. Чл. 3. Всеки ученик притежава неповторима уникалност и стойност. Чл. 4. На всеки ученик е гарантирано правото на: – свобода на изразяване на мнение; – свобода на мисълта, съвестта и религията; – формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно; Чл. 5. Всеки ученик има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие. Чл. 6. Всеки ученик има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие. Чл. 7. Всеки ученик и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал. Чл. 8. Във всички случаи следва да се защитават по най-добър начин интересите на ученика. Чл. 9. За всеки ученик попаднал в риск, се предприемат спешни мерки за извеждането му от рисковата ситуация. Чл. 10. Учениците с изяви дарби се ползват от мерките за специална закрила. Чл. 11. Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Раздел II

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ УЧЕНИКА ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

Чл. 12. (1) Педагогическият специалист непрекъснато повишава своята квалификация и поддържа съвременен ниво на знания, умения и компетентности, за да гарантира правото на учениците на качествено образование. Той има право на професионална независимост и лична свобода, както и на подкрепа от страна на колегите си и ръководството на образователната институция. Положителните резултати в професията са възможни само благодарение на ефективната екипна работа и пълноценното взаимодействие между всички участници в училищната общност.

(2) Педагогическият специалист информира и обсъжда с родителите образователните практики, които прилага. Обосновава и аргументира своите позиции и решения пред учениците и техните родители. Всяко семейство трябва да бъде подкрепено при развитието и изживането на пълния потенциал на децата си.

(3) Педагогическият специалист създава ясни правила при осъществяване на педагогическата дейност, които са еднакви за всички. Съблюдава за тяхното изпълнение и сам не ги нарушава.

(4) Педагогическият специалист се отнася с уважение и разбиране към всички ученици и техните родители, без разлика във възраст, етнос, пол, раса, вероизповедание и други културни различия.

(5) Педагогическият специалист е длъжен да оказва съдействие, както при решаването на познавателни проблеми, така и при проблеми, свързани с взаимоотношенията между учениците.

(6) Подкрепата и закрилата не се превръщат в протекция. Недопустимо е да се ограничава свободното и открито изразяване на мнение и отстояване на собствена позиция, освен когато се засяга личното достойнство на другите. Педагогическият специалист е гарант за равнопоставеността на учениците по време на учебните часове и в училището като цяло.

(7) Педагогическият специалист е безпристрастен. Толерирането на ученици извън зачитането на образователните им постижения е недопустимо и осъдително.

(8) Изпитванията и оценяването на учениците не са санкция, а начин учениците да получат конструктивна обратна връзка за своите знания и подготовка. Оценяват се знанията, а не поведението. Недопустимо е да се правят квалификации по отношение на личността, оценяват се само конкретните действия и резултати. Постиженията на учениците не се сравняват публично – всеки ученик получава оценка за своя собствен напредък.

(9) Педагогическият специалист общува с учениците учтиво, не допуска емоциите да повлияят на добрия тон, не позволява да бъде предизвикан и/или провокиран.

(10) Педагогическият специалист утвърждава своя авторитет с професионализъм и компетентност, като:

1. Не допуска публично обсъждане на професионални и/или личностни качества на колегите си.

2. Проявява уважение към личния живот на учениците и техните семейства. По никакъв повод не се допуска злоупотреба с доверието на семейството.

3. Като публична личност педагогическият специалист съблюдава обществено приетите правила на поведение при всички изяви в публичното пространство.

Раздел III

УЧЕНИЦИ

Чл. 13. Ученикът защитава своята позиция свободно, но без да накърнява свободата и достойнството на другите. Проявява толерантност към мненията и позициите на своите съученици.

Чл. 14. В поведението си учениците се ръководят от максимата: „Никога не постъпвай с другите така, както не искаш те да постъпват с теб!“.

Чл. 15. В своята дейност ученикът се стреми да не нарушава личното пространство на другите. Не участва в обсъждането на личностните качества на съученици и педагогически специалисти. Недопустимо е разпространяването на поверителна информация за тях в публичното пространство.

Чл. 16. Ученикът проявява уважение към личността на всеки участник в училищната общност: изслушва внимателно, излага аргументи, не изразява несъгласието си чрез лични обиди и квалификации, не проявява неуважение по никакъв повод и по отношение на който и да е представител на училищната общност.

Чл. 17. Ученикът съдейства на педагогическите специалисти при изпълнение на техните професионални задължения като: се подготвя и участва активно в учебните часове; се стреми към усъвършенстване на знанията и личностното си развитие; оказва помощ във всички случаи, когато някой има нужда и е по неговите сили и възможности да помогне.

Чл. 18. Ученикът се явява в училище във вид и с облекло, съответстващо на добрите нрави, на позицията му на ученик и на Правилника на гимназията. Държи се учтиво и спазва утвърдените правила относно взаимоотношенията в училищната общност.

Раздел IV

РОДИТЕЛИ

Чл. 19. Родителите редовно се информират за развитието на своите деца в училищната общност, участват в обсъждането и утвърждаването на образователните практики, предлагани от педагогическите специалисти.

Чл. 20. Родителите имат задължението да познават постиженията и проблемите на децата си, да им оказват необходимата помощ и подкрепа за тяхното разрешаване.

Чл. 21. Родителите дължат уважение към труда и личността на педагогическите специалисти. Недопустимо е обсъждането на личностни и/или професионални качества на педагогически специалисти. Недопустимо е разпространението на поверителна информация за педагогически специалисти, родители и ученици.

Раздел V

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 22. Уважаване на ценностите, култура, обичаи, език и убеждения на семейството при отглеждането и възпитанието на децата, и правото му да взема решения за своите деца.

Чл. 23. Информирание на семейството за всички решения, отнасящи се до детето.

Чл. 24. Информирание на семейството за начина, по който се работи с детето му.

Чл. 25. Информирание на семейството за проекти, включващи техните деца.

Чл. 26. Не се използват служебните взаимоотношения със семейството за лично благодетелстване.

Чл. 27. Осигуряване на конфиденциалност на информацията и зачитане на правото на семейството на личен живот, с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да се счита, че благополучието на детето е в риск.

Раздел VI

МОРАЛНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Чл. 28. Изграждане и поддържане на отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност. Чл. 29. Обмяна на информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето. Чл. 30. Работа за утвърждаване на собствения и на колегите си авторитет, въздържайки се от действия, които биха уронили престижа на професията и проява на нетърпимост към подобни действия.

Раздел VII

ПОВЕРИТЕЛНОСТ

Чл. 31. Учителят, служителят и работникът не оповестяват информацията и фактите, които са им станали известни при или по повод изпълнение на служебни задължения. Чл. 32. Когато учителят, служителят и работникът е напуснал училището, то той не трябва да злоупотребява с информацията, която му е станала известна поради или във връзка с поста който е заемал.

Раздел VIII

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. 33. Предоставяне на висококачествени програми и услуги. Не се предоставят услуги, за които няма компетентност, квалификация или правоспособност. Чл. 34. Да се работи за създаване на сигурна обществена среда, в която ученикът да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие. Чл. 35. Да се работи за подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството. Чл. 36. Да се оказва съдействие за повишаване на степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото. Чл. 37. Да се работи за популяризиране на правата

на децата, както и за повишаване на етичната чувствителност на обществото към нарушаването им. Чл. 38. Да се работи в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

Раздел IX

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ ОБЩИНА, РУО И МОН

Чл. 39. (1) Служителите извършват своята дейност на най-високо ниво на компетентност в съответствие с професионалните критерии и поемат за решаване само такива задачи, за които са придобили необходимата квалификация. (2) Служителят извършва административното обслужване законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно. (3) Служителят отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява. При необходимост той пренасочва въпросите към друг свой колега, притежаващ съответната компетентност.

Раздел X

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 40. Учители, служители и работници не трябва да допускат грешни или подвеждащи писмени или устни изявления по въпроси от служебен характер. Чл. 41. Учители, служители и работници не трябва да фалшифицират, унищожават или прикриват документи, отнасящи се до интересите на граждани и ученици

Чл. 42. Учители, служители и работници не трябва да допускат да бъдат поставени във финансова зависимост или друга обвързаност с външни лица и организации, която би могла да компрометира тяхната безпристрастност при изпълнението на служебните им задължения

Чл. 43. Служителят не трябва да позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на зависимост от когото и да било.

Чл. 44. Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели. Информира своевременно директора при загубата или повредата му.

Чл. 45. Служителят в изпълнение на заеманата длъжност трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл. 46. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна.

Използва документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните си задължения, при строго спазване на правилата за защита на информацията.

Чл. 47. Бившият служител не трябва да използва или да разкрива поверителна информация, получена от него по време на службата му, освен ако законно е упълномощен да го направи.

Чл. 48. Бившите служители трябва да се въздържат от коментари или действия, които биха причинили загуба на доверие в образователната система, училищната общност или който и да е служител в системата.

Раздел XI

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 49. Конфликт на интереси възниква тогава, когато служителят има личен интерес и той му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебните задължения.

(1) Служителят не може да извършва образователни услуги на ученици, които се обучават или ще полагат изпит в училището, в което преподава.

(2) Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, давайки платени уроци по принуда.

(3) Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.

(4) Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

(5) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му служителят може да се оттегли от служебните си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

Раздел XII

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 50. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава Комисия по етика

(2) Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от три години. (3) Комисията се избира в срок от Педагогическия съвет.

Чл. 51. (1) Комисията по етика: • разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс; • дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс. (2) Комисията по етика приема Правилник за дейността си, който се утвърждава на заседание на Педагогическия съвет.

Чл. 52. Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика.

Чл. 53. Комисията по етика разглежда постъпилите сигнали и се произнася с мотивирано становище до директора най-късно в едномесечен срок от постъпването им.

Чл. 54. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Педагогическия съвет на училището.

Раздел XIII

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА ПРИ ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ИКОНОМИКА

Чл. 55. Настоящите правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на учителите, служителите и работниците в училищната общност.

Чл. 56. Под „нарушения на Етичния кодекс“ по смисъла на този правилник се разбират следните групи прояви в тяхното поведение:

- (1) неспазване на действащото законодателство;
- (2) неспазване на вътрешноучилищните документи;
- (3) действия и/или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището;
- (4) грубо отношение към учениците, родителите, колегите и външни лица;
- (5) проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и други причини;
- (6) вербални и невербални прояви на накръняване на авторитета на други учители, служители, работници, ученици и на престижа на учебното заведение, допуснати във и извън училището;
- (7) прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накръняване на интересите на други лица;

(8) разпространение на неофициална информация, необосновани твърдения, нарушаване на конфиденциалността и участие в интриги, засягащи ПГ по икономика и всички обвързани с гимназията лица;

(9) правене снимки и записи на други хора без тяхното позволение и качването им (на снимките и записите) в платформи в интернет;

(10) променянето на снимки на други хора, последвано от качването на тези снимки в платформи в интернет;

(11) разпространяване на лъжи или публикуване на неприлични видеа и снимки на ученици, служители в гимназията и други лица в платформи и интернет;

(12) изпращане на обидни съобщения или заплахи през платформите за съобщения;

(13) изпращане на злонамерени съобщения под чужда самоличност на други хора;

(14) неспазване на подписана декларация за конфиденциалност от учители и служители в ПГИ при участието им в комисии и изпълнение на служебните им задължения.

Чл. 57. Наблюдението и докладването на посочените в чл. 56 нарушения да се извършват по две направления:

- вътрешно докладване – от педагогическия и непедагогическия персонал;
- външно докладване – от родители, граждани, представители на институции и фирми.

Чл. 58. Сигналите за нарушенията се приемат в училището и се регистрират във входящия дневник – регистър.

Чл. 59. Регистрираните сигнали се разглеждат от Комисията по етика в училището.

Чл. 60. Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.

Чл. 61. Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

Чл. 62. Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство 50% + 1.

Чл. 63. Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в седемдневен срок от постъпването му.

Чл. 64. При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и се провежда разговор със свидетели на нарушението.

Чл. 65. При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова в седемдневен срок след първото.

Чл. 66. При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, преписката се докладва и на директора за взети дисциплинарни мерки по Кодекса на труда.

Чл. 67. За предприетите мерки и наложени наказания се уведомяват председателят на комисията по етика и лицето, подало сигнала.

Чл. 68. При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с Правилника за дейността на Професионална гимназия по икономика, гр. Шумен и настоящия Етичен кодекс.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и актуализиране. Документът е разработен в съответствие с изискванията на Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и Алгоритъма за прилагане на механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование. Етичният кодекс на училището е актуализиран на заседание на Педагогическия съвет при ПГМССЕ „Никола Вапцаров“ гр.Средец с Протокол № 8/10.09.2025г.

Изготвил:

Живка Айрянова

ПРИЛОЖЕНИЕ

ЕТИЧНИ ПРАВИЛА ЗА УЧЕНИЦИТЕ

1. Да се държат с уважение към съученици, учители и помощен персонал.
2. Да опазват училищната собственост и средата, в която учат.
3. Да не използват език на омразата, насилие или агресия – както физическа, така и вербална.
4. Да бъдат честни при изпити, контролни и в ежедневноето си поведение.
5. Да поддържат добра лична хигиена и външен вид, съответстващ на училищната обстановка.
6. Да се явяват в часове навреме и подготвени.
7. Да не използват мобилни телефони или други устройства без разрешение по време на учебни занятия.

ЕТИЧНИ ПРАВИЛА ЗА УЧИТЕЛИТЕ

1. Да бъдат пример за почтеност, справедливост и толерантност.
2. Да уважават достойнството и правото на мнение на всеки ученик.
3. Да поддържат високи професионални и етични стандарти.
4. Да насърчават развитието на учениците не само академично, но и като личности.
5. Да избягват фаворизиране или дискриминация.
6. Да спазват конфиденциалност относно лични данни и обстоятелства на ученици.

ОТГОВОРНОСТ НА РОДИТЕЛИТЕ

1. Да сътрудничат активно с училището в полза на развитието на децата си.
2. Да се отнасят с уважение към учителите и училищната институция.
3. Да насърчават децата си към етично и отговорно поведение.

ПРОЯВИ, КОИТО НЕ СЕ ТОЛЕРИРАТ

1. Умишлено увреждане на училищно имущество
2. Физическо или вербално насилие
3. Унижение, тормоз, подигравки
4. Употреба или притежание на забранени вещества
5. Академична неетичност (преписване, фалшифициране)
6. Пренебрегване на правилата за безопасност

НАРУШЕНИЯ И ПОСЛЕДИЦИ

Нарушения на етичния кодекс се разглеждат от училищното ръководство и педагогическия съвет. В зависимост от тежестта на нарушението могат да се предприемат възпитателни, административни или други подходящи мерки, в съответствие с правилника за дейността на училището и действащото законодателство.